

Inquit prologus bti Bernardi
In libru de Corpore

Omnino suo electo ex milibus. Ille
fuit ille scriptum. Cu nup re ita ex
mente audia fii breuit de sacra
mentis scripsissem: sumpto mde
cogitandi exordio. roes quasda
ex prim sententis sumptas. epi iuice offerre.
et qda que in libris eoz et maxie bti Augustini
sup hac re nonillos turbat solent in vnu collu
gens. temptat epi. vtr aqd inde posse confice.
Cui ex qstione illa opusculu h nestio qmodo
exisset. vobis p oibz h putavi destinandum:
in vob solamo habendu: ut cu in eo correxitis
q corrigeda sut. et meū vrm opa sit. cu ego se
cia. vos correxeritis: n q nige erit vrm q nuel.
si nō bñ fñt a me. bñ fuit a vob correctū. Post
fñe vco opusculi p se fñas ipas prim ggeffi:
p quibz explanadis et pbi iuice galeandis. opus
ipm aggressū sū: lūz p ipm opusculū passim eas
discessi. et ubi optumū fuit. ipa vba eoz pone
maluerim q mea. **finis prologi** **Quo xpia**
no expeditat accedere ad fidem et quid
sit ipsa fides

Omn xpiane fidei vitas. h q spali
iure pminat. ut no ipa p intellectu.
si p ea qrendz sit e intellectu. Sed a se
opertit supbi ul cuosū mgtore. ul eū q mltū
et vays qstioibz. in fide nō hñt h glāz sñā:
ul eū q q vacuomado et retractado dubio qbdā
deliberationibz explorat. vtr idendu sit. qd cre
dendu idiat diuina sñpñā. Bñ vō paupes spū
q puulos se cognosuit. et lacte nutriendos donec
apti sit ad solidū cibū. et accedūt simpliat ad fidē.
qō suscipit et exerceat: et eoz ē qd oim fides est.
Aliud ē fides: aliud scia. Scia rōz et intellectu
colligit. fides vō sola auctoritate idiat. Qui gñ
vult credē n vā rōz et intellai pcedente: hñt rem
q fundit. Et scie oia v volens nichil cū: quātū
in ipō ē fidē vidē amullad. Et credē oportz acc
dentē ad deū q ē: et iustiz ex fide viuit. Unde et
ego de sacramentis scī sñz corpis dñi nri ihu xpi
qd dedit ipē sñpñā. nō ab re puto d lē et de h
modi cogitates ul loquētes meā pñt cōmonē
nō nimis imū sensu suo. si prudēcie sue pone
modū: intēdē vō anem mentis in rē de qua
agūt. et scie bōcē vñi prudētissimū sententiā
sñt rōz ē. sic de fidē cape temptat. Vō emz hoīs
rōz habentis. ai tractat dñā. pensat ea ex hñs
rebus que citra deū st. et oipotea ē imēsitatem
intra timos firene possibilitatis angustia: enqz
naturā qdām disputando velle i formae ad ex

nate mutabil. in q stant etnalit oēs causales
forme rez labenau spali. In h mōi ei de fac
sū nō deorsū tñenda sut rōnū exēpla: ul pro
bacionū argumenta. Alioqn q h nō fñt. pñs
ei estimāda est q fonte rñs. et nō rñū fontē
attribuit **Quomodo estimandū sit**
de corpore dñi et p m diuisis locis sit
vno tempore non tamen vbiqz

Nac uti qstione in mystere xpi aune
sape detemo. nō hñ scāz tñe. Nā et si x
scdm aune nouimz. hñt ita nō nouimz.
Pñt supz aune vitatē nō sic debemz q spū
tualit rñmādo attenuat: ut naturā rez bo dei
vñtā. nō hñ m vñū mutata. q vōmādo vi
deam destrue. Nā ihu xps hñ et hodie. ipe
et m fñā. Qui naturā illā in q carm cōtāt
et sangin. ut fñbz p oia assimilato. mñsiorē
pontifex sic glificauit ut nō destruet: sic pro
uerit ut nō exmaneret. Eū em cogitandū ē
corpū dñi sicut ē. nre salz nate: hñt oia glē.
Et em quidē nō spūs ā deo: hñt aune spūale
qdām et dñū. Si ei nre hñilitatis corpus
resurrectōe glificatū. ēit spūale. mñtū spūali
potēcia. et incorruptōe pminet et glā: qñtōmgt
illud m qñtōt oio plem dñitatis corpali.
et q resurrect a mortuis pminet xps. Si
m nob tñt qñt qñd mortale ē absorbeat a
vñtā. qñd hoīs est in meliā sñt qmutabi. ut
qd nūc est spū. aia et corpū. tñt sit totum
spūale ul spūs: qñtōmagis qñt vñtā ē id
ipm naturā. naturē vñtāz rez. nēut mñs.
in vñtāz deo et ho xps. ai m vñtū resurrectōis
sue ea q cānt passibil et mortū hoīs fñem
fecit hñc. forma illā q dñā nā erat tante
glificatōis augmēto. eo m semetipso puerit.
ut sicut dñt aplē. exaltaet illā. et daret illi
nomē qd ē sup oē nō. Et si nā curmē. ex quo
sūme illi naturē vñtā. in tāta vñtate ei ab
ipō acceptū vñmē ē cōferte. ut nō sñt hñmē
dñā nō sñt deo auctē hñmā. et pñant
vñtate. etiā in dieb carmē sue ho x potuit
dñā: qñtōmagis cū exultatōe illā. q illā exal
tauit deū. hñilitatē et mutata ē m glā: mñs
mñtas m vñtū. mñs m vñtā. Nā qd de
hñmāte ē p resurrectōe glificata. scñtis
phye videt m ratiōnatoribz vñt mñscepti
bile: ut clauso ad disciplos iamū itrauit et
exiuit. sic de thalamo vñt ad cēndā vñā dispe
sāois hñmā. clausis naturē iamū pceffit.
Qd si corpū illud mñtā et exē p clausū po
tuisse vñtū auctōis et pietas fidei esse cōuile

alia enā q̄ p̄t natura corporis s̄t posse corp
i^ul' potuisse. nō video q̄d facē possit mēdibile.
Nā et sp̄s n̄r m̄ q̄ ad p̄maginē dī conditi sum⁹
cū sedz p̄maginē eiā q̄ cāuit eū. m̄ regno ma
chine corporalis cui p̄est. s̄t q̄dam m̄ se habeat
q̄mō intor m̄ regno catue sue. ut sicut ille ubiq̄
locor ē. et totū est. sic iste m̄ toto corpore suo s̄t.
et ubiq̄ totū s̄t. lūz ratio hūana nō q̄phēdat
modū q̄ id fiat. cū tū diffiale videb̄. natura
carnis illi s̄mīe natūe sic unita. ut e⁹ s̄t s̄t
oīa q̄ illi s̄t. maxie p⁹ resurrectoris gl̄ifica
tione. m̄ dīna potētia posse. ut m̄ dūisio loab
sit. nō dūisio tpe. Nā ut ait apls. et si tū fixus
ē ex i⁹firmatē. vūit tū ex vōlūte dī. lūz em̄
dignōis et s̄btilōis natūe sp̄m̄ rōnale cōstet
ēē q̄ q̄dlibz corp̄. d̄ tū corp̄ q̄d sup̄ oēs celos
m̄ eo qui sup̄ oēs et meruit exaltari. dignū
et ad oīa que voluit s̄btiliz et effīcīa p̄tū
ēē. q̄ s̄mīe aliq̄ nō solū m̄ fīdēs sp̄s. s̄ et oēs illi
qui celoz nōie meruerūt appellā. Nā quāuis
ecclā corp̄al' ei⁹ eleuatio. q̄ sup̄ celos eleuata ē
illa nā. p̄dubio s̄t ēdenda. tū exaltatio qua
exaltata ēdī sup̄ celos. s̄t v̄līssīme itelligēda ē
ut dignitate et gl̄ia et p̄tate sup̄ oīa credā celestia
gl̄ificata. Confēdit ei ut ait apls ad dextā ma
reptatis m̄ exaltis. tato m̄clior anglis efficit
q̄nto differētiā p̄ illis nōie hēdūit. Tūc p̄
fecto dextā nō aliud itelligēda ē. q̄ ca q̄maies
tas illa tū p̄tōia. Nec tantē naturā illā dīna
corp̄is ubiq̄ ēē dīco. q̄ n̄ op̄a ē n̄ vbi nōl.
et ubi ēto s̄dīlīssimēto h̄ op̄a. ad q̄d assumpta
ē gl̄ificata. n̄q̄ m̄p̄tētiā videt saluatiōis hū
mane. Nō ē m̄ s̄dīn nāz dīmitatē iterp̄
tandū est. q̄ p̄t illa natura est. Nā et si ēē
dama ē ē. tūc m̄ suscepta. natura tamē
distīnctio ubi ē carnis. et nob̄ dī. Si recte
offerat et nō v̄tē dīuidat. p̄m̄stī. Dea ei solā
necio ubiq̄ ē. q̄ cū oīa m̄ ip̄o cōstent. nūq̄
possz ēē ubi q̄tinget illū dēesse. idēq̄ s̄b eiā
et potētie p̄sentia ubiq̄ ēē adesse. itētabile
exigit nūq̄. Et q̄ q̄nat m̄ dūisio locū
vno hōie mōiēto esse posse corp̄ x̄. s̄ lēge
cātrigis natūe nō cōte. Cū at natūe create
natūa s̄t. cōcatras natūe lēgibz m̄ oībus
otēdū. s̄ aliq̄ p̄tū qua rēplēnda illi p̄r
mūltū qui cā m̄stīuit. et ordīnat. et nō debet
videt cōmē ul' dēuāē ab ordīe suo. maxie m̄
illa natūa q̄m v̄mīatē p̄sone q̄uēta est illi
v̄bo. p̄ q̄d s̄m̄ ē oīb s̄m̄ tātua. et p̄ et q̄d nō possz
alīquid esse. n̄ sicut enan^{ta} m̄ ip̄o v̄tā esset
Et tū cōgitemz illā p̄sone v̄mīatē q̄ lūz dē
sit et hō nō dūo tū s̄ v̄nq̄ ē x̄pus. s̄dīn q̄
ipe dūo. nemo iqt̄ ascendit m̄ celū. nisi qui

descendit de celo: et de qua dicit apls. si oīno
vissēt nūq̄ dūm q̄lē crucifissēt. cū hōmo
x̄p̄s q̄ntū m̄ sue p̄tate natūe. an q̄ceptū v̄q̄is
nō fuit. n̄ m̄ sue natūe p̄tate. dūm q̄lē cruci
assiḡi possibile fuit. si m̄q̄ hanc p̄sone v̄m
tatem cōgitemz s̄dī p̄ticipatōis hūane cū dēo
natūe. et m̄ celo et m̄ t̄ra et ubiq̄ etiā an q̄p
tū v̄gim̄s et fuisse et ēē credendū ē hō x̄pus.
quādmōdū s̄dīn p̄ticipatōis dīne cū hōmīe
natūe. p̄dubio dūo q̄lē credendū ē crucifis
Secūdu hanc em̄ v̄mīatē vno mōiēto x̄p̄
dūo cū m̄ sepulchro quieuit. et m̄ celo et t̄ra
et ubiq̄ fuit. Et s̄dīn dīmitatē solā. eodē tpe
mōiēto m̄ sepulchro quieuit. si m̄ carne solā. eodē
tpe mōiēto m̄ inferno erat sicut liberatū. si
m̄ aīa solā. eodē tpe m̄ celo ad dextera
p̄ris sedebat. si m̄ dūmīatē solā. Et si de gl̄ia
hōz regiam. x̄p̄m dūm plane respondēdū ē
fuisse. si s̄dīn p̄tate cūusq̄ s̄m̄. Et de hac
corp̄is ei⁹ p̄ncīa. nō mō agit. S̄dīn illa v̄o
de qua age cepamz. ē vno tpe m̄ dūisio locū
dūo m̄ corp̄e suo m̄p̄hēnsibili m̄ et tēnari
certa tūmē fide. ubi exigit rēd salūtis hūane.
Cū tū m̄ m̄mīfestatōe illa corp̄is sui. m̄q̄
p̄ resurrectoris ascendit m̄ celū m̄ v̄bīlātōe
aplice q̄ntulacōis. et vore tūbe angelice testi
ficatōis. venturū ē ad iudiciū. Vno aliq̄ loco
obinetur quicūq̄ ille locū sit. q̄ nemo velit i
v̄stīgādo quere. qui nō v̄lt cēre. futu
rū ubi usq̄ ad q̄a resurrectoris om̄i. et tūc
dūm v̄tūq̄. quādmōdū v̄sō ē ascendere m̄
celū

Quo nūa mō sit nob̄ corp̄is
Sicut em̄ scribit dominū p̄sentia
necessitas salutis hūmane ut assit
ubi op̄a s̄t. sic etiā exigit ut assit
corp̄is ei⁹ sic sicut op̄a ē. Tamē nō ē v̄nq̄
facta nob̄ illa eiā manifestā p̄sentia q̄ cum
hōibz q̄ntatū ē x̄p̄s. sicut tū nā m̄a eiū
morte redmīenda fuit. m̄ quo solo se inoā
tem inuenit. et cū alit crucifigī nō possz. itē
cessit tūc nob̄ ei⁹ p̄sentia. eo mō quo cā
necessitas nisi ex m̄p̄mīatē. et m̄p̄i m̄
m̄mīfestatōe carnis et distīctōe m̄broz ex
h̄lēt et se talē q̄ crucifigī possz. nā tūc
nob̄ ē eiā p̄sentia. eo m̄ quo cā necessitas p̄
v̄tās testatū ē dūo. V̄sī m̄ anduēntibz s̄m̄
v̄nq̄ carne m̄a. et bibētibz sanḡne m̄i. nō
habētibz v̄tā m̄ v̄tō m̄anente. Oportet
ip̄m nos carne ē manduēre. si v̄tā m̄anē
tū m̄ nob̄ m̄anente volumz habē. Nā mō
ē v̄re cū ē. et sanḡis ei⁹ v̄re potō ē. quod
ē m̄ cibo et potu appetitū. m̄ h̄c solo alio

(Ambrosius)

positur: sicut ut nō est non est. Et sicut qd
abo id appetitur ut vna: sic ad ea vna qua
vere vult solutio phat abū puenit. Eba
em hic ad vna et hāc tūc qferenda tollatq e:
no ad vnaas sustentandas hō misere vite
q vapor e ad modum pares. Dnc q modū
q necessaria nob ad salute et vna pntia
corpi eia: videlicet ut maducet a nob frus
m pame cotidiana. Oportebat at ut sicut
cu nob nra nob fuit visibil eia pscia.
visibile m suo. visibile fūm e m nra verbū
cio fūm. sic cū res exigit salutis nre ut mci
ducat ad eia. qd nō ē ipa nō m natia sua.
fiet m aliena manducabil: Et qd m nullis
rebus apia potuit viden q m eis q m oia
huam corpi vntualia. qdāmo tenet pntia
patii: q sunt pame et vnu. Rā eia ad leat
pūctis abis. pame cor hoib q firmat: et
vnu letificat. Quia m dignitate et pte
dignatus ē m humcos leual oie pntia. id est
m vntate psonē sue sime assūme corruptū
natia nra: eade nūc trena sbaz pame sup
ayeno m vntate dnc potēte tūl m oib
et pntia sub: tū voluit posse tūsmutat m ve
ritatem curis sue **De visibili pene**
Quā vero m sacra corpū dñi
mutat natura m natura: sicut m
sbam: corpi m corpi: hō solū de eo qd mutatu
m eo m qd mutatu est fuit sup eē qd res exige
bat: sicut ut tū sbā m illa tūfict sbaz q sedet
m dextera pnt: de qlitate poris sbne hor sibi
vendit. ut sūz mstet vntū tractabile fiat
et gustabile ex illa natia qd nō erat ex pia.
Et cont omne sbaz phre roem et tcllūm
mutata pame sbā m alia sbaz. ad quoddam
mstet obquū queda accidēcia q natue illi
iberebat. sic tūstulit nō mutatu. ut corpi dñi
licet asit albedo nō faciat albu. nō rotunditas
rotundū: sicut hō modi oia tēfiant. ut lūz vō
huamitatis eia corpi assint. nō tū mstet. nō
illud ifiant ul affiat sicut accidēcia sbaz tū
accidunt. sicut q pūentia ad corpi dñi qdam
mō obtegendū. qd m forma et m nā sua vō
psistit. vnu quiddā qd pamt tērat naturalit.
et nō meāt corpi dñi. et mēse illi exigebat
res sūmēti. tēgimnis su obsego. m i faciat
tūfice: ut vō fiat sūm mstetū tractabile et
gustabile qd nō ēat m qlitate natue sue. Et hō
m vō illa pē pame visibil m sacmēto
altis. Nec magis hō est mtrandū qd pter
sbam facit deq subsistē accidēcia. qd qd ipē est

sbā. nlla recipiens accidēcia: qd qd sūbaltē
existēd: sūc qlitate bona: sūc qlitate mag
nus: sūc loco ubiq pnt: nichilq idē patiēd.
sicut de reliquis

Sed libz de cor et nāli et scdm natū
possibili natūci ul formaz tūsbati
one sbali qd mdaqare: ut videaq et m
telligam qd m sacficio pnt. et scdm natūci et
qd sup natūci fūat nāz omī cāto: et ordi
nator deq. Sola quippe mutū tūfictiaq
m se pnt q habent vniq matie sbaz: nec hō
oia. sicut ea q m se et facit a pati pnt. Qd vō
pbat q mō. Neq em pnt es m lapide per
mutat. nō vō idē es m herba: nō qd libz aliud
corpi m qd libz aliud corpi tūfictiaq pnt. h
et eade sit matia vō m se tūfictiaq. et a se
et facit et pati possit: ut cū vnu atz aq mstet
vntū sūc talia q actū sibi passionēq sūcēt. potest
em aqie qlitas a vni qlitate aq pati: atq
idēto si mltū fuit quidē aq. vnu vō pau
lu nō dūc m mxta. sicut alterz alia qlitate cor
rūpt. Si quis est vnu fundat m mare
nō mxtū est mar vnu. sicut m mac corruptū.
idēto qū qualitas aq mltitudine sui corpi
nichil passa est a qlitate vni: sicut po q m tēpa
vni qualitate pnt mltitudine amulat. Si
vō sūc medicos sibi qd eāles ul paulo tēgēs
natūci q a se facit et pati pnt. ille mstet. et
medicorū m se qlitatibz tēpant: atq hō qdē
m corpi. neq lūc oia: sicut tū q a se ut dūc
ē facit et pati pnt tū at: eade matia sbam
ciat. Omne m corpi qd m tēnēcie existit
psistit corruptibile. cōmune vō lūc sbam
natūci: sicut nō ē ul qd ab oī ul m oī ul facit
aq ul pati pnt. Corpi em m mcorpi nulla
vō potēnt pmutari: qū nulla cor matia
sbicta phapāt. q sbictis qlitatibz i alteritū
pmutet. Corpi at dñi cū pane vnu hō q m
matie sbam. Inqntū em corpi dñi. et gēnēci po
tuit et mori. cōm cū pane isto tēno vō sūc
matia: m qntū vō pame cū corpe i cōz habet
matia passibile. hō tūfictiaq m illud: hō tū
hō sit. a natia vō pntiaq vō tēdi. Si em mlt
itudinē mltē modū vni gutta m sua tūfictiaq
natūci. m tū ut de ea nichil pnto vō tēdi
residui i possit. mltitudinē et magnitudinē v
tūis i qua cū deo pnt nō vnu ē hōmō i hōmō.
ōpōtenti tēatōis actō. et obediētia creaturē
passione pame m suū tūfictiaq corpi est i pnt.
Et cū tēcare de mltitudo et formatū et forma fuit

Deo

facile. mutare formatu et q̄seruare forma q̄mo
est difficile. Sic itaq̄ ut dictu e ad mysteriū r̄tū
ad gustū suffragū. q̄busda mutatis. q̄busda nō
a pro redemptōe possibile factū ē nob̄ p̄ie: s̄c̄
et vere corp̄ e manducāe: q̄ciens nob̄ b̄ndiat
panē istū. id ē t̄m̄mutat in corp̄ suū

De sp̄iali manducāe corp̄is x̄
Sed tū hominū aīali qui nō p̄ papit ea
q̄ dei s̄t. absudū et plenū erroris videt̄
ut seruū mādūcet dñm suū: oī diligētia q̄sade
randū nob̄. q̄nō ad v̄tū vitā tal' cibo sic nob̄
necessariū sit. ut sine h̄ ad illā pueniē i p̄sibile sit
Modus etiā mādūcādi subtilis distictū videt̄.
ne oīs qui corp̄ali v̄de mādūcāe q̄fidat se vitā
in semetip̄o manente habe. S̄c̄ iā dictū ē que sit
ip̄a vitā. ad q̄ v̄m̄ f̄iet nob̄ ab̄ istē. S̄c̄ em̄ p̄
hūc alīū vitā potiq̄ aīe querat̄ q̄ corp̄is: nullū
dubū ē. liquet etiā oīb̄. qd̄ f̄iat vitā corp̄is est
aīa. sic aīe d̄q̄. d̄q̄ at ē k̄altat. Vita q̄ aīe r̄olū
ē caritas d̄i. Ut i p̄i i am̄et. qui ē i p̄e amor suū
et qui habe. ubi amat. ad h̄ em̄tū d̄i nob̄ istē
cibo. Q̄t̄ em̄ redēptor n̄r in carne f̄cit. ob h̄
v̄t̄q̄ f̄cit ut am̄et a nob̄. nō qd̄ eget ip̄e n̄r
amore. q̄ bonū n̄r nō eget. p̄ oīa sufficiēti
ip̄e sibi: s̄ q̄ q̄ beator f̄atē suscep̄t. n̄ em̄ am̄do
nō potant ee b̄t. Idēq̄ nō solūm̄ amor. q̄ nob̄ p̄e
dilexit. s̄ oīmodis amoris obsequiū. Ut am̄are
a nob̄ quodamō elabōabat mereri. i p̄ma n̄ra
curādo. mortua suscitādo: ignobilia mundi
eligendo: fortia ei⁹ asūndendo: t̄renor odū. celestū
am̄ore q̄medando. Ideo quippe d̄scendat ad nos
ut amorē n̄m̄ m̄terrem̄ d̄sp̄sū et putrefactū
b̄sina pietatis exl̄tendo in se recolligēt et in
nouitate vite reformat̄. et abstractū et emūda
tū a f̄ce eaz̄ rez̄ q̄m̄ p̄t am̄at nō p̄t. f̄ctū in
sursū leuaret. Sic em̄ illa sūma mare stat
sup̄iorib̄ creatūe sue p̄t̄b̄ sup̄eminēs. subditōs.
erexit ad sc̄ptam. In m̄sc̄lorib̄ em̄ edificauit s̄
hūilem domū de lino n̄r. p̄ q̄ subdēdo d̄p̄m̄et
a seip̄is. et ad se t̄r̄cet f̄m̄iens timorē et nutriēs
amorē. ne sui fiduciā longiq̄ p̄grederēt. s̄ p̄o
tūe i f̄rm̄aren. videt̄ em̄ pedes suos i f̄rm̄ata
dimittit. ex p̄ncip̄e tūm̄ce pellit e n̄r. et
lassi p̄sternērent in ea: illa at̄ surgēs leuāt eos
Qd̄ em̄ f̄at̄ m̄sc̄r h̄o: d̄s liberet de corp̄e mortis
ei⁹ n̄ gra d̄i. p̄ i h̄m̄ xpm̄ dñm n̄m̄. In quo aī
p̄ncip̄e mundi nō iueniet q̄t̄m̄ morte dignū
ocidit ei⁹: et sic ē euacuātū cyroḡp̄hū qd̄ erat con
trariū nob̄. Ille v̄s libens p̄ oīb̄ gustauit mortem
et lib̄auit eos. q̄m̄ p̄ totā vitā timorē mortis
seruitutē erat obnox̄. S̄c̄p̄ in mortis confortio
fili d̄i nob̄ fieri d̄m̄atō ē am̄icū. ut d̄m̄ agnos
cerem̄ simile quodamō nob̄ factū. cuiusq̄ fidu
cia relinq̄rem̄ hostem n̄m̄ et fugerem̄ ad

redemptorē n̄m̄. qui in tantū d̄scendit ad suble
vandū nos ut neq̄ abh̄erēt a nob̄is. p̄ nob̄ susti
pere in quo maiore et digniore iūm̄tā glabāt
se existē. Cedendo em̄ illi in passioib̄ et mori
endo: paulon̄q̄ minorat̄ v̄s q̄ ab ip̄is apostā
tias agelū. q̄ mori potuit. illi q̄ mori nō pote
rat ip̄otens appuit. et nō formidabil'. Sic em̄
ut art̄ osec̄p̄ia. attrahendi eram̄ in v̄d̄is
xpi. Sic em̄ erandi erant qui se am̄abat ad cō
temptū d̄i: ut d̄scendit d̄m̄ am̄at usq̄ ad q̄temp
tū suū. I⁹ em̄ nō erat p̄t se s̄ p̄t nob̄ p̄uota
bat in nob̄. qd̄ p̄t nob̄ ip̄os in seip̄e exhibebat
nob̄: ut videt̄ d̄scendit em̄ am̄are usq̄ ad cō
temptū n̄r. qui p̄e nob̄ am̄auit usq̄ ad q̄temp
tū suū. Saluo em̄ alio redemptorē n̄r f̄at̄
h̄i rei q̄m̄ carne suscep̄t. suscep̄tq̄ necessita
tibus natūe iūm̄s et passioib̄ exposuit: se
cl̄t̄q̄ ut d̄ixit. q̄t̄quid p̄ carne ul' in carne f̄cit
ul' d̄ixit. Cū q̄ de carne sua am̄adi s̄ tanta
ingerit materiā. magnā et m̄f̄iā aiab̄
n̄r vitā a l̄nom̄a am̄strat. q̄ tūc audis
fauab̄ sum̄m̄q̄: cū dulcē recolligim̄ et in
ventre mem̄orie recōndim̄ quecl̄q̄ p̄ nob̄
f̄cit ul' pass̄ ē xp̄as. Et h̄ ē q̄m̄ de carne
et sanguine. cui qui q̄ciat. h̄z vitā et̄nā
in se manente. Tūc at̄ q̄t̄m̄a cū f̄ide ar̄dēt
q̄ p̄ dilectionē op̄at̄ repom̄m̄ in mensa d̄m̄
qualia inde sum̄m̄q̄. videt̄ ut f̄cit ille totū
se t̄p̄bit p̄ salute n̄ra. n̄lla sua necessitate. sic
nos totos f̄ide ei⁹ et caritatē exhibēā necessi
tati salutis n̄re. In h̄ cōm̄m̄o quicūq̄ sagina
n̄sc̄t p̄m̄e oīem q̄medē: s̄ folliculū cū mu
lic forte de nocte h̄ s̄t. q̄surgit ad lūm̄a v̄bi
d̄i. ut lab̄es manū suāz mādūcet. et b̄tū
f̄it et b̄i sit ei. S̄c̄p̄ in xpo manet bonus
quūa xpi. p̄ q̄c̄ de lib̄t̄ionē eff̄m̄: habet̄
xpm̄ in se manente. p̄ s̄c̄ op̄at̄ eff̄ctum.
Et s̄c̄ v̄t̄q̄ domū d̄i s̄t. totū ac̄t̄ f̄it
magis ac̄ m̄gis ad cūm̄lū amoris a p̄loris
in illū. q̄ p̄fecte am̄at h̄ ē. p̄f̄e beatū esse.
Iūc at̄ cū p̄m̄ mādūcat. qui plus am̄at.
et plus am̄ando. rursū et p̄l̄get et p̄l̄g am̄at
manducat. et plus ē p̄l̄g am̄at: licz h̄i. m̄or
amoris in h̄at vitā nō n̄ p̄m̄us quodda
accipiam̄. plenitudinē ei⁹ et p̄rem̄i cuius in
f̄itū s̄llo expectatēs. Ecce h̄ ē mādūcāre
illa carne de q̄ d̄icit i h̄us. Cū mādūcat carne
mea in me manet: et ego in eo

De duplici corp̄e d̄m̄ i h̄o
Sed duplici m̄telligi t̄m̄o xpi: ul'
sp̄ialis illat atq̄ d̄m̄a. de qua ip̄e
d̄icit t̄m̄o mea v̄ ē ab̄: ul' t̄m̄o q̄ crucif̄ixa est
et sepulta. De carne em̄ illa p̄iori que
crucif̄ixa est. h̄c̄ altera p̄redit. cū a t̄r̄rem

corpore agro q̄ a nob assumptis. mysterium
p̄fert celestis panis ac potus salutis q̄ res
est c̄lia. Et sicut corpus dñi q̄d mortuū ē in cruce
voca' granu frumenti cadens in terrā. sic in
adeo frumeti voca' illa mystica c̄lia ad qua
dñs discipulo hortans dicebat. Nisi manducare
vitis carnis meae et bibeitis sanguine meo: nō
habebitis vitam in vobis manentē. Et si in sac̄
mentis corpore dñi sunt carnis fides. cuius gualit
ē ipm sac̄m̄. cuiusq̄ sit m̄lti p̄ que sit.
sp̄ualem v̄o carnis p̄ gram dei vite meriti
efficit. et afficit mentu in cordibz. ul' m̄m̄
trahit ul' p̄cipientu. Vñ i. Ut nobis fiat
corpus sanguis filij tui. Vñ inquit fiat
fit em̄ p̄vidu corpus dñi in m̄sa altaris semp
cū sollempne i' celebra' mysteriū q̄m̄odelz.
s̄ nō semp sit eis p̄ quos fit.

Omnis hac ratio dupliciter h̄et caro m
telligat. sicut itelligi p̄t f̄altea sine
altera: sic et manducat altera sine altera. Vñ
i' ite in canone. Ut quotq̄ ex hac altari
p̄cipat sacrosancti filij tui corpus sanguine
sumpsimus: oī b̄ndictōe et gr̄a repleamur.
Non em̄ omnes qui corporali corpore dñi sumit
ex p̄cipatōe altaris. p̄cipat illa b̄ndictione
celesti et gr̄a replent. Inde i' c̄. Ut q̄d sp̄ale
germina c̄m̄ gaudis osequamur. Item. Ut q̄
visibilibz mysteriis sumenda p̄cipia: iussu
osequamur effici. Et m̄lta in huc modū. Nam
ysaia. om̄s voluptatū amatoribz inq̄s q̄ dei
sanctificati in p̄ctis et l̄m̄ibz. q̄ mysteria
vitalis nō valent m̄t̄re: et gmedit abos
pietatis dñi nō sunt f̄u corpore et p̄m̄. n̄ come
dit carnis ihs. n̄ bibit sanguine: de q̄ ipe loq̄t.
Qui manducant carnis meae et b̄ndificant
quique in l̄m̄ibz qui in sac̄mento h̄ solū atte
dit q̄d corporali accipit. et sc̄m̄ quoq̄m̄o vene
rantur. siq̄ gmedit abos pietatis: s̄ p̄cta
tem ipam repellentes a corde. s̄ f̄icacōe q̄e
celestis. m̄t̄ra dom̄s sue l̄m̄ina nolūt recipere.
Vñ em̄ efficiūt corpus xpi. sumēdo corpus xpi.
ideoq̄ carnis illa ihs. de qua sup̄dixim̄ nō ma
ducant neq̄ sanguine bibūt. q̄d at n̄ manducat
et bibūt. ad iudiciū sibi māducāt: bibūt. Nam
sicut vno radij calore h̄t terra. m̄d lūm̄ strin
git et nō dūm̄ in se. dūm̄ opat in rebz. utens
v̄z materis sicut eas iucit. sic xpi ḡm̄a
q̄m̄i in v̄o ē. vno m̄d s̄ in om̄es effundit.
s̄ dūm̄ iucit om̄es animos. dūm̄ in eis opat.
Vñ in amore sui misericordit emollit. illum
iuste nō misendo id iustis. Vñ qui vult misere
et q̄ vult iduat. Talis fuit iudas i' quino sal
vatoribz. cui fuit venenū buccella dñi. q̄ de
manu ei' accipit: q̄ cū accipit i' m̄m̄ in cū

intravit. nō q̄ malū s̄ q̄ bonū malū male
accipit. De vno em̄ pane pane et iudas ac
cepit et petrus. Et tunc que p̄s fidei cū ip̄s.
Petrus em̄ accipit ad vitam: iudas ad mortē.
Itaq̄ sc̄m̄ dūm̄ i' tellm̄. et dūm̄ effectū.
cū vna sit panis xpi. alit̄ tñ q̄dāmodo que
sumpsit petrus. alter ille q̄ sumpsit iudas.
alterq̄ potest sumi sine altero.

De corpali māducacōe corporis dñi

Sed iam de sp̄uali manducacōe sp̄ualis
carnis xpi sc̄m̄ ut p̄llo dictū ē: q̄t m̄lta
breuit̄ q̄tūda nō s̄ aliud. quā p̄nē corda i' v̄tū
te ei' et v̄o dūm̄ in opa et effm̄. Itaq̄ ipe rei
ordo vidē exm̄: ut etiā de corpali aliq̄ discam̄.
Corpalis at māducacō ē corpore dñi corpore p̄cip
sue dignē sive m̄diane: sive ad vitam sive ad
mortē. Vñ em̄ illa sufficit: si sit iucitabile
cognit̄ necessariū. tñ et h̄ nō s̄ omittenda. Suf
em̄ illa p̄ se: q̄ nulli ē aliq̄tēq̄ ambigendū.
tūc vñq̄q̄ fidelū corpus sanguisq̄ dñi p̄
tūp̄ fieri. q̄m̄ in baptisate m̄b̄ū corpus effici
xpi: n̄ alienat ab illa panis calicisq̄ cōsocio.
etiā si atq̄ panis comedat et calicē bibat. de hoc
sc̄lo in v̄m̄tate corpus xpi constitutū abscedat.
Sāc̄m̄enti quippe illa p̄cipatōe ac b̄ndictōe nō
puat: q̄m̄ ipe h̄ q̄d illud sac̄m̄enti significat
iucit. Vñ ē neq̄q̄q̄da sac̄m̄enti p̄cipio.
q̄ v̄tēq̄ dom̄s n̄e postis id ē corpus et anima.
signandū ē aq̄m̄ sanguine ne ab exterminatore
vālet. et nē flagellū appropinquet tabnaculo
n̄o: s̄ et natura carnis n̄e. q̄ in p̄mo p̄nte
suo v̄abo v̄m̄tata illato. oīgnali p̄cipio
peto. et pena p̄ti tota eat m̄fecta. i' mortē
c̄m̄ a traditā et corrupcōi. alteri q̄bi curā da
erat ant̄dō: sicut pulchre p̄lan' poeta
dicit. Qui p̄eunte h̄m̄em̄ v̄tū dūm̄tē
poni m̄stauras abo meliore: potuq̄ sac̄m̄ti
sanguis m̄fusu de pellis ab angue venenū.
Sumpta em̄ ore carnis caro xpi: nequaq̄
c̄stimaanda ē lege cōmūm̄ aboz. Vñ ei ciba
nō ē ventris s̄ mentis: dissimilis omnino ab
ab ill' cibis. de quibz d̄. Omne q̄d in os intrat
in ventrē vadit: et p̄ secessū emittit. Vñ est
ciba qui nō vadit in corpus: q̄ neq̄quā sicut
ali' tibi in natura v̄tū corpus. s̄ corpus m̄m̄
in sua v̄tū natura. et f̄itūe resurrexioni et
p̄tue incorrupcōi illud p̄parans et cōaptans.
et in nobis est: et ubi eat. sicut in dextera dei p̄s
Sic em̄ naturalit̄ p̄ sac̄m̄enti p̄cipio. p̄cipio sit
sac̄m̄enti v̄m̄tatis: at h̄ accepta at h̄austa
id efficiūt. ut et nos in xpe. et xpus in nobis sit.
Est em̄ in nobis ipe p̄ carne: et sumus in eo dñi h̄
sc̄m̄ q̄d nobis sumus in deo ē. Vñ ergo vite n̄e
causa ē q̄d in t̄m̄alibz carne m̄xpm̄ ma
nentē habem̄. victuris nobis p̄c̄lia condi

Sedula

Aug

Aug

(du)

diaone qua uiuit ipse per prem **De diuisione**
dm sacramentis et ipso nomine

Sciendum autem quod carnis illius uel corporis spiritualis
de quo iam supra diximus sacramentum est
corpus uel corpus christi quod in ara crucis et in altari
sacramentum est et corporale manducatum. Vltimo autem noui
tatis me arguit presumptio quod christi sacramentum
appellem corpus christi. Nam et paulus ad thymotheum
magnum dicit esse pietatis sacramentum quod manifestum
festum est in carne. Et et beatus Ambrosius in libro ad
gracianum dicit appropinquare hominibus uirginitatem prius
per sacramentum assumpti hominis. Ceterum etiam doctores
sacramentorum eos dicit corpus christi manducatum qui
manducant indigne. Quos tamen manducant corpus
christi in supradictum est: licet non manducant carnem illam
que uiuificat per spiritum uiuificantem. Permittitur
siquidem sicut uidetur ad iudicium in carne illa ut
ita dictum corporale manducare de quo dicit apostolus et recto
calicem in corpore carnis sue pro morte: que illius
calicis carnis est sacramentum. Dimittunt miram dei
potentiam et corpus manducant manducando ipsum christum
uicem sibi dunt. ut ait apostolus crucifige et ostendit
tibi habere et qui iustum indignum manducant et pollutum
quodammodo sibi alligant. dum sacramentorum manduca-
tione corpus christi quod ipse omnis pauperat in cibum uite
etie. Qui non pollutum ducunt frangere testamentum
osideant horrendum de manducatione manna diuine
in quod crucientis ipsi manna uiuunt. dum manducant
non diuinitatem corporis domini. Vnde etiam hic dicit typus
pauis est qui pietatis uideat tollant uiriditatem. aspice
tes crucifigentes: eadem et istos tollant. quales illi fue-
runt tale propter artem cum existeret. Sicut igitur dicit apostolus
altaria christi corpus altaria sunt sacramenta. **Sacramentum enim est sacra-**
re signum. Signum autem est quod preter spem quod ingerit
facit aliquid in mente uenit. Caro autem illa quod ideo di-
cebat quod uera esset uita. sacramentum hoc tamen christi
que crucifixa est et resurrexit. quod osideatio est cuius sunt
assumpta. illa in mente facit uenit in refectione
mentis. Rursusque mo quod crucifixa est: in panis uisibilis
forma sui hoc sacramentum: quod cum in mysterio osideat
fractio depositio et eleuatio eius. que licet ibi uisi-
biliter celebrant. inuisibiliter tamen intelligunt. facit uenit
in mente fidelium. morte uel sepultura. uel ad celos
ascesione. totumque ordinem rei cuius est sacramentum: licet
etiam in eo quod panis in omni cibis tenet principatum
uiscibilis illa spes carnis eius esse possit sacramentum:
que ideo dicitur uere cibum. quod nutrit ad ueram uitam.
Et materialis ergo est. cum sit sacramentum illius carnis
spiritualis: tamen uel mo est. Illa uero spes uiscibilis panis
non est caro uel corpus christi. per se osideatur: non quod hic inuicem
ea consueuerunt scripturam. qua plerumque sacramenta
sacramentum. nomina eorum rebus. quare similitudine aliqua
gerunt. ideoque eorum rebus sacramenta sunt. Quia sacramenta
quandam similitudinem eorum rebus quoniam sacramenta sunt
non haberent: omnino sacramenta non essent.

Propter quod similitudinem. sicut petra dicta est christus:
petra inquit erat christus: sic corpus domini per multitudinem
eius manna illud quod per se in credulorum uideorum
in sacramentum corporis domini manducantur et mor-
tui sunt: non quod malum erat manna. sed quod male ma-
ducantur. Et hac uice corpus domini quod de nobis sum-
sit et manna est. non quidem in eo quod sit. sed in eo quod
significat operantur. et panis sit. Corpus enim domini
cuius rei sacramentum sit. iam supra satis exposui et
cuius etiam rei manna typus esset. et similitudo
expressit. non in una re sed in multis. quod modo lo-
qui est exequi. ideoque etiam sacramentum iure ap-
pellatur. Inquit licet non sint panis. ueni tamen signifi-
cant manna et corpus domini: panis scilicet quod de celo
descendit. Hinc panis significat manna: hinc
panis significat altaria dei. **Sacramenta** sunt
sacramenta et ista sunt. In summe diuina sunt. mare
quod significat panem. Omnes inquit eundem estam
spiritalem manducantur. Spiritale uero eandem
nam corporale alia: quod illi manna non alia. spiritua-
lem uero eandem quod et nos. Et omnes eundem potum
bibunt. Aliud illi. aliud et nos: sed spe uiscibilis.
quod tamen hoc est eundem uirtute spirituali. Quomodo enim
eundem potum. Bibebant de spirituali: sequente cor-
pora. Petra enim erat christus. Idem panis. idem
potus. Petra christi in signo: uerus est in carne
et uobis. Hinc est quod panis de celo descendit: ut
si quis ex ipso manducauerit non mori. Et quod
pertinet ad uirtute sacramenti. non quod pertinet ad
uiscibile sacramentum. Qui manducat iniquum solum
qui manducat corde. non qui panem dente. Panis
que ego dabo inquit. est per mundi uita. trans nica
Hoc quod capet caro? quod dicit panem carnis.
Potatur caro. quod non capit caro: et ideo ma-
gis non capit caro: quod uocat trans. **Etiam similitudo**
ratio. id est corpus christi quod de terra sumptum est. et sac-
ramentum eius uiscibilis illa spes panis. sacramenta
sunt alia cuiusdam corporis christi que est etiam: cuius
caput est christus. Quod enim est in corpore diuinitas mem-
brorum. hoc est in etiam diuinitas gratiarum. illaque et ista
diuinitate etiam redempt in unitate. Sicut enim
diuinitas in corpore nichil. subsuendo et subministrando
et coherendo sibi uirtute. unitate corporis efficiunt:
sic et etiam membra capiti suo. et sub ipso sibi in-
tem coherendo. pulcherrima sui corporis efficiunt
unitate. Rursusque quod si dea spes illas. in quibus
uoluit deus corpus suum comedat et sanguine suum
in eis rebus que ad ueni adest ex multis redempt.
Namque panis ex multis granis uini efficitur.
uini autem ex multis acinis in uinum confluit.
Quod et de rei sacramentum. Et cum hoc similitudo
sacramento in seculo illo mysterio summa: magis
tamen per illam reuerentiam naturam quoniam quod factus
hoc quod deus non est. fecit nos quod erat ipse in-
uicem christus. Est enim per unitate nature
per amore spiritus. ubique ille est et nos sumus

et nos sumus: et corpus eius et plenitudo est effusa.
 Hoc quod sumus ab eo incipimus dum corpus eius manduca-
Recapitulatio quod cogitandum sit de sacrificiis

Quoniam ergo sic se habeat res sacramenti. res
 sicut sunt debemus estimare: spiritualiter spiritali-
 ter pensare: et cum de altari sumimus carnem ihesu-
 crumque solliciti ne cogitatio remaneamus in
 carne. si a spiritu vivificamur. ne si non vivificamur
 a spiritu. tunc nobis non possit gratiam. Nam si cogita-
 tione remanemus in carne salvatores: non solum
 non vivificamur a spiritu. sed non intelligere possumus
 quomodo tunc homines christi ab hominibus possit manducari.
 nisi sicut dicitur: ecce illi intellexerunt. quibus
 durus visus est sermo christi et abiecerunt eum. Accipere
 illud sicut carnaliter illud cogitaverunt: quod presci-
 surus esset periculosus de corpore suo. et daturus illis ad
 manducandum. Debemus illud quod corpus domini spiritualiter
 et dino quodam modo cogitare: humiliter diuinitatem
 id est ab omnibus aliis sibi diuisi iudicare: et spiritualiter
 carnem ihesu spiritualiter manducare. in sacramento vere
 eius carnis que in altari preparatur. Rursusque credere
 debemus ipsam carnem crucifixam et sepultam sub suo
 item sacramento non emitti a nobis. non discipi non
 deuorari morte carnis: sed sub panis incorrupti-
 biliter frangi et immolari et nunquam consumi. Non enim
 ipse nobis occidit. sed pie sacrificat. et huiusmodi morte
 domini amantiam domini veniat. Huiusmodi hic per eum
 humiliter agimus in terra. quod per nos ipse potest sicut
 filius sua reuerentia exaudienda agit in celis. ubi
 apud patrem per nos qui aduocatus interuenit
 cuius per nos iteruenit. carnem quod per nos et de
 nobis sumpsit deo patri quodammodo per nos in gere.
 Sacrificamus quod corpus domini dum certa fidei pietate
 sanctum illud edimus et sanctificamus: et hac fide offerimus
 ad honorem eius. ex quo qui sacrificat et qui sacrificat
 ex uno omnino. Morte enim christi. non opus est iterum: quod sel-
 tem potens est salutare sempiternum. Christus enim semel
 mortuus est. et factus est oblatio pro peccatis nostris. Cuius
 ubi nobis. Nonne per singulos dies offerimus? Offerimus
 si ad recordationem mortis eius: et una est hostia non
 multa. Quia semel oblatus est christus. Hoc autem
 sacrificium exemplum illius: id ipsum semper. id ipsum per
 inde. hoc est sacrificium. Alioquin quomodo ex multis locis
 offerret. multi christi sunt. Nequaquam. sed unus ubique
 hic plena existentia. et illi plena. Sicut enim quod
 ubique offert. unum corpus et non multa corpora: ita et
 unum sacrificium. Pontifex autem ille est. qui hostia man-
 ducante non obtulit. ipsam offerimus etiam nunc: que
 tunc oblata quidem osium non potest. Quod nos facimus
 in memoracione sit eius. quod factum est. Hoc facite
 autem in mea memoracione. Non aliud sacrificium
 si ipsum semper offerimus. magis autem sacrificium recordati-
 one operum. eiusque dona et in nobis. nosque nos vocamus
 et reddimus: et beneficiorum et sollempnibus festis et

diebus statutis dicamus sacrificium nostrum: ne volumine temporum in gratia surreptum in aeterna
 obliuio. **Eius tam obscure sententie in**
libris patrum inueniantur de sacrificiis

Iam possumus ex antiquis locis huc usque e-
 vasisque a fidei ubi attentius: cur super hac
 re in scriptis per tractatus reperitur. tam dubie
 et strupulose sine. et que eam sibi iuxta nonnunquam
 atrahit videntur: ut non solum qui contendendi inte-
 ctione illas aggreant. materia in eis inueniant
 errandi. sed et qui ex eis astruere velint fidem
 catholicam. non facile se inde queant expedire.
 Oportet inquit apostolus hereses esse: ut qui per bati se
 manifesti fiant. Quod in hoc euidentissime co-
 probatur. Iam enim obscurissima de unitate sumam
 claram ubi fecerunt arrationum contentiones et
 disputaciones subtilissime: iam de incarnatione
 domini huc et plene questiones. apolloniaris
 nestorian et eutichetis. multorumque aliorum hereticorum
 claram et euidentem fecerunt in eadem dei. Quod si hoc
 griffi necessitas. de re de qua quebat. viros sanctos
 et eruditos. alios aliter sentientes et proferentes: sep-
 timide mentes hominum habuissent obscurum
 dum quod ab inicio sancte ecclesie usque ad nostra tempora
 hoc ab omnibus questio intacta relictam. sancti
 patres quod non impugnabant. non defendebant: non quod
 aliqui in tractatibus suis. hoc modo proferrebat. quod
 res postulabat quod habebat in manibus. Quod
 quod questionibus non responderebat. que nondum erat
 patrum modo sufficere videretur eas cum exsurgunt
 quod querendas: contra quod tunc non vigilabat eorum
 intentione. Prima de sacramentis sanctis in scriptis
 suis reliquerunt: que suo loco sensu bene dicta
 ab eis qui contendere vel errare amant eruta de
 locis suis per se videntur. aliud sonare quam sonant
 ubi assumpta sunt. et quia senserunt qui scripserunt
 Et et multa de eadem re ab eis relictam sunt.
 que bene dicta obscurius utpote ab eis. qui ut
 homines venturas omnium errorum calumpnias
 non poterant prouide male itellari materia
 errandi vel contendendi. potius videretur prescisse
 Quod beatus **augustinus** in multis accidisse non in-
 norant. qui librorum eius ratione familiare habuit
 antequam enim pelagiana heresis exurgeret. in
 libris quod iam ediderat non pauca posuerat.
 que exurgens illa heresis. sic sumpsit ad sui
 patrocinium sui erroris. ut etiam paria sententiarum
 sententie iactaret viros per omnia catholici. Vnde illi
 necessitas importata est. plures postea libros
 contra pestem illam edidit: et confitei crebro bene
 dicta sua. ad deuotandum huius prauum legentium
 intellectum. aliter quam dixerat dixisse se debuisse.
 Quod scire potest qui libros retractacionum
 legit. aliosque quos ille scripsit. Quod etiam
 super hac re de sacramentis sit predicto viro sile-

Amb

Amb

quiddam. videri auidisse. Sed qui errare vult ut
errore doceat. n. i. in bñ dicitur. qd nō possit male
intellhi de pñare. Nam ut alia omittat. quis
crede possit vñu audistissim. edidisse in scriptis
suis. qd ignaro quilibet si scriptis pñia se facit
respiciendū et aspiciendū nō dubitaret. Euid
enī mīgus ignauū. qd in vno loco contra sibi
edē. Nam cū pñalimū tractat nonagesimū
octauū. de carne mīg male carne accepit. et in
ipā carne abulauit. et ipam carne nob man
duanda ad salute dedit. Statim post pauca
Non hē cor pñ qd videtur manducatuū estis. nec
sanguis illi bibituū. qd effusū fuit q me cruci
fixunt. Euid magis qtrariū. Et prudens
lector. et qui ea beneuolencia ecclesiasticū legit
quia a secularibz scolaria legit. ut quos plu
rimū lauda ille. qui qd libz docē auctore po
terit melius dixisse. nō ambigens qd ipse potius
errare dicit. si pñuade voluit illū in aliqz erone
qui sit mīg libzū ecclesiasticū doctoris legit. si qd
in eo qd dubiū et scrupulosū inuenit. nō statim
excecando inuadit. s. inspicit et discutit et re
tractat ex circūstantiis et scriptis eiusdē aucto
ris. et ad ultmū pñu eligit qd sit se ignora
re ul nō intelligē. qd illi erroris nota suspice
Et at illud bñ augustini intellhi. qd et
ipm ē cor pñ et nō ipm. ipm quid materiali
essentia. nō ipm visibili forma. Qd at beato
Augustino accidisse diximus. hē etia bñ ille. qd
de origine mīg et pñis pelagianis et alijs doc
toribz de alijs accidisse hē pñ nō pñt ignorare
quicūqz ecclesiasticē bibliothecē laicibz familiā
rius fuit obusata. Porro sicut iā dicitur et mī
g hēzēsu dilutitates. qd singule suo tpe ipm
nauerūt pñtā sup pñtā edificatū. et que
in soliditate sua pñmanete petm collise in illa
ut lutea vasa sunt qfracta. hūc qstionē n
mēcio factū. n. in nestorianā hēsi sola. In qua
assertores eius in pñia xpi dīna ab hūmāne pe
nitio sepantes. avarā theotokon id ē gemitū
penitus negantes. si solū hōis esse matre affir
mates. cū regredtur cor pñ qd de mensa xpi
sumimus cuiqz ē pñfiterent. hētica temeritate
qd errore suū detorquebat vba dīni dicentis.
Rufi madurancie carne filij hōis ē. Ex hīs
verbis astruē conabant qd ibi sumimus. carne
tū ē filij hōis. s. nēsi cor pñ dīni consistit
cū se loquent. cōfiterentes in xpo dō hōie vñ
tate ē pñone. Dicebat q carne illa ē vñi sanc
tificant. et vbo cōmuniti. s. dīni dignitatis vñ
tate. aut si dīna possidentis habitatione
Sōn quos celestino pñ et tyrrillo alexandrino

amittentibus celebrata ē synodus epīhesma.
vna de quatuor qd bñs qd goria in summo culmine
auctoritatis qstuit. In q cōn pñfiter errorē
delirantiū. epī mībi qstati. nestorius hō mali
reptor sic inueniunt. pñtē ad bñdictiones
mysticas accedimus et sciam. pñapes scī
cor pñ et pñosī sanguis effū. nō ut cōmune
tūne pñpientes qd abip. nec ut vñi scī
rati et vbo cōmuniti pñm dignitatis vñtatem.
aut sicut dīna possidentis habitationē. s. vñ
vñificationē et vñi vbi pñas fuit. Vñā em
nālit ut dē existens. qd pñ carne vñtē est.
vñificationē cā pñfessus ē esse et idē quā
vñs dicit ad nos. amē amē dico vob. n. man
ducaueritis carne filij hōis. et bibitis eius
sanguis. nō tñ carne cā hōis vñg ex nobis
existimare debemus. qmō om hōis vñe natura
sua vñificationē ēē potit. s. ut vñg pñ eius
facta. qui pñt filij hōis et vocatū ē et fuit
Et cūta sine concily. Et qd nō qstet carne
dīni vñificationē ēē et pñpūa ipm vbi dei
pñs. s. velud alia pñter ipm quātū eide
p dignitate aut dīna habitationē. ac nō pñg
esse vñificationē. qd facta pñā ē vbi vñificā
valentis. anathema sit

Ovis qd in storo tractatibz se exercens
in hīs et filibus in offensa vult pede
mte dere. pñmas sibi itellhis lineas de hōi
fidei ponat simplicitate. qd tñ catholice
pñs. mō obscurus mō apñ in oibz consistit
pñdū. cū in fidei quēmentia eoz videt con
currē smas. gaudeat de inueniē vñtatis. cū
mīn id ei claruerit eoz venet sensu. suū
vō accuset tarditatis. Porro opmōnū suar
rōes. qlemētiā spm pñia fronte pferant.
si exitis eoz pñpñs fidei lineas. inueniūt
ul nō implere ul excedi. plenā ēē nō dubit
erroris. qd vñtati cōpñt nō quēment. Cū
enī p aplos et aplicos viros. oēm veritate
iā oīm nos docuit spūs vñtatis. nō iā ad
exame vñm fides. si ad exame fide cor rēpē
sunt rōes. et sōm aplm pñceptū. destrueda
ē oīs altitudo extollens se adūsus sciam dei.
et in captiuitate redigēda oīs itellhis in ob
sequiū xpi. Obicūqz qm libz prudēs lector
aliqz inuenit de carne ul corpe xpi dīni. recur
rat ad illa triplite distinctōez carnis ul cor
poris eia. qd sup nō pñsumptōe mea aduēn
n. mō sensu formam. s. pñtū ex pñm sententiā.
et videat et disciat. sōm q modū ibi agitur
de corpe ul carne illi. siqz ad scōtōis sensu
foruiet suū intellhi illi. enī cogitanda ē

caro illa ul' corpus qd pependit in ligno. et
 factum in altari. alit' caro ul' corpus ei. qd qui
 manducavit h' vita in se manente: alit' caro ul'
 corpus ei qd e' carna. Nam et carna corpus xpi
 dicitur ibi. hoc nunc os ex ossibus meis: et caro
 de carne mea. Sacramentum h' magis apls magis
 e' ego at dno in xpo et in carna. Non qd tri-
 corpora a nob' xpus desit: sicut de gerpone illo
 ferit fabule. cu' omni corpus e' xpi testa apls
 s' quoda' fidei i' pectus itellit. ul' affinis facit
 diuinitate hanc: res vero ipa simplicitatis sue
 pura obtinet uitate. Item trinitas corpus
 dno no' itelligeda aliud q' ipm corpus dno.
 comitatu' sedm essentia. sedm uirtute sda effm
 Nam xpi corpus qntu in se e'. oiba se p'ebz
 tribu uite etne: et fidelit' se sumetes. vni uere
 se cu' effiat: et amoe p'us et ipa yfocno nate
 corpus existens corpus etne. Oratio tu in scp
 ture sicut sup' ex v'bis beati Augustini dixi
 sepe sacramentum car' uer' noia s'oriat. q'ru
 i' sacramentum e'. ut uisibile id qd oclis p'sto e'
 in sacramento corpus dno. ul' scripte s'e que et ipe
 non uig' in scripturis appellatur corpus x'. et in alijs
 huius: prudens loq' et qui uidet no' e' in lectore
 dnoz libroz. prudens d'sciet. q' singla requat
 itellm: in q' qui agendu' putauit uidet. uident
 qnto se expediat de suis p'm qd subicemq: ml'
 t'q' alijs que in huc modu' passim p' oes cox trac-
 tatus inueniunt. Aug. Don' scdm s'mat' sursum e' do'
 s' h' huc etia nobiscu' i' uitas dno. Corpus em dno
 ex quo resurrexit uno loco e' oportebit: uelitas
 at e' ubiq' diffusa e'. Ambrosius in epla ad hebdos
 Unus ubiq' e' xps: et huc pleng existens. et illu-
 pleng. Sicut em qd ubiq' offert' omni corpus e'
 et no' mltia corpora. ita et omni sacrificiu. Aug. de
 doctrina x'ana. Nisi manducaueritis carne filij x'
 ffignia e' sapiens passiom dno se gitandu'. et
 suauit' at' uilit' recordendu' in memoria qd p' n' b'
 cad' ei' crucifixa sit et uolucata. q' de ciuitate
dei. Non s'it d'cedi manducate corpus xpi. qui no'
 q'putat' in mebris xpi. Deniq' ipe dicit et
 manducat mea car' et. Tamq' dicit Quino
 manet in me: no' se dicit aut e' s'met man-
 ducate corpus xpi meum. Illo in epla ad eph'e
 Duplex itelligi' cad' xpi: ul' p'ualis illa de q'
 dicit. Caro mea ue' e' caro: ul' caro q' crucifixa e'
 et sepulta. Ite sup' ysaia. Secundum t'pologia'
 omis uoluptatu' amatoe e' magis q' di. s'p'ual'
 in portis et liminibz. q' mystica uitalis no'
 ualent' m're: et gmedut' cibos p'etatu'. du'
 no' s'it in corpe et sp'u. n' gmedut' carne ihu
 n' d'bit sanguine de q' ipe dicit. Qui manducat
 carne mea et. Ite in Aggeo. Ecu' quide' est
 qd offert' in altari: s' non tam s'p'ualis ex hos

tno. q' ex eo qd in couallibus hitas: et mortuus
 opibus m'tes polluaris. Ite p' e' m' ut edu-
 tas pane de tra et. Et item corpus ag' q' a nobis
 assupit. mysteriu' p'sens celestis panis ac po-
 tulu' salutis: quo uescit' carna. Ite alibi i' ysa
 de eode. De carne illa p'ori h' altera p'cedit. Ite
 in ysa. Cibauit eos ex adipe frumenti. Qui
 adipos no' itelligedi s'it aliud: q' mystica caro.
 ad q' dno discipulos iuitat' dicit. Nisi mandu-
 caueritis et. On et et in ualle gethsemani
 datus est: qd s'ignat ualle adipea. Aug. sup
 ioh' Spiritalis u'us sacrameti. ita e' ut h'et. et ab
 illuminatis p'ua exapi: si p'mudos t'nsat no'
 i'gnatur. q' de Qui s'it sup'bus omster tu za-
 bulo q'putabit'. s' no' cotinuat' x' dno. Ite
in Sophonia Sacerdotes q' qui euhaistie ser-
 uunt. et sanguine dno p'lis ei' diuidut. m'p'icant
 in lege xpi. p'itantes euhaistia m'p'antis face-
 r'ba no' uita. et necessaria e' sollempne or'om
 et no' sacerdotu' meritu'. Aug. sup' ioh' Judas
 tu s'is aplis m'bat et exibat. ad ipaz d'mca-
 ana p'it accessit. de uno pane iudas accepit
 et petrus: s' petrus ad uita. iudas ad mortem.
Item de p'ma. Butella d'mca uide' fuit uenenu'
 qua cu' accepit inimic' in eu' m'uit: no' q' malu'
 s' q' bonu' malq' male accepit. Ite uident
 corda cox in p'lin s'li. Nam cib' ille coedis e'
 no' uentris. Ambrosius Non e' iste ista esca corp-
 alis. Ite Aug. no' e' iste panis q' in corp' q'
 uadit. Aug. de ciuitate dei Qui manducat
 carne mea et. Ostendit qd s'it no' sacrificoteng
 s' reueta corpus xpi manducate. hoc em in xpo
 manet: ut et in illo maneat xps. Ite contra
Augustini Quid s'it aliud corporalia sacramenta. n'
 q' quedam uita uisibilia. sacrificia quide'. s' t'n
 mutabilia et t'palia. Ite de unico baptismo
Et ad ipas res uisibiles q'bus sacramenta trat-
 tant' am' t'p'at' q' no' s'nat' car' e' cor-
 ruptibiles. Et ad id qd p' illas agitur:
 quis no' uideat no' posse corrumpi. Ite de fide
ad petru Sacrificiu panis et uini in fide
 et caritate s'it carna p' omni u'ozbe offerre no' ces-
 sat. Ite ex s'mone de sac' sacramentis Conne dant
 nob' in isto sacramento corpus et sanguine suu': qd etia
 fecit nob' ipos. Nam et nos corpus ei' sumus: et
 m'az ei' qd a'p'm' nos ipi s'ung' Recorda
mini et uos no' fuisse. et carati esse. q' cathecum-
 ni differetiam. in horrea seruabim': munera tra-
 dedistis: corpus molu' reuimus et exorasmus. Nos
 ita ad aq' conu'isim'. et co'spersi esus: et panis
 amicus esus. Et qd accepistis. Et uomodo
 q' uini uidetis e' qd s'm e': sic uini esote uos di-
 ligendo tenedo uini fide. uina spem. iduudiam
 talitate. Et et uini in mltis uacant' fuit: et

Vni moꝝ. vnu est in sua nativitate calix post pres-
sione torcularis. et vos post illa ieiunia in noie xpi
tūq; ad calice venistis. ubi vos estis nobiscū vos estis
Simul hic em summo. simul bibimus. q; simul
vivimus. **H**ic ad **Bonefacii**. **E**xpe itaq; loquimur
ut pascha p̄m̄te dicamq; trāstina uel perendina
dñi passione. cu ille ante tot milia annos passus
sit. n̄ oino n̄ semel illa passio fca sit. **N**empe xpo
die dñi dicamq; hodie p̄vexit dñs. cu ex quo re-
surrexit tot am̄i fiserunt. **C**ur nemo tā in ep̄lū
ē. ut nos ita loquētes arguat cē mētos. nisi q;
istos dies. scdm̄ illorū quibz h̄ gestū s̄ similitudine
m̄tupamq; ut dicatur ipe ē dies qui nō ē ipe. s;
revolutioe t̄pis filio ē eius. et dicat illo die fieri
p̄t̄ f̄m̄enti celestatiōem. qd nō illo die. s; n̄ olim
factū ē. **N**onne semel p̄molatq; ē xpus i seip̄o.
et in m̄ sacramento nō solū p̄oie pasche dies p̄lis
p̄molatur. **N**ec itaq; m̄gitur qui interrogatū ē. n̄d;
eū p̄molari. **S**i em̄ sacramenta quanda similitudine
eay rerū. quaz sacramenta sui nō haberet. oino
sacramenta nō essent. **E**x hac similitudine plerūq;
iam ip̄az n̄ resp̄ noia accipiūt. **S**icut q; scdm̄
quenda modū sacramentū corp̄is xpi corp̄s xpi
est. ita sacramentū fidei fides est. **I**tem sup̄ **Jōh̄ez**
Caro vob̄ fuit. **E**d h̄ attende. nō qd ē. **A**ccipiat
sp̄us ad carnē. ficut caritas ad scientiā. et p̄
dest plūmū. **I**h̄o in eplā ad eph̄osios **E**uo
em̄ caput plūmū h̄ mēbra sibi subiecta. ē qbz
nonnulla vincta et debilia. ita et dñs n̄ ih̄s
xpus cū sit caput eccl̄ie. habet mēbra eoz om̄s
qui in eccl̄ia congregant. tam s̄os videlicet q; in
p̄ctores. s; s̄os voluntate. p̄ctores vero necessitate
sibi subiectos. atq; ita fit ut vincta etiā subiecti sūt
pedibz eius. **I**tem in **Osee** **S**up̄ tritico et vmo
falsis mysteriis corp̄is et sanḡinis xpi heretici
conadūtur. et diūsa sibi constituūt tabernacula.
et reuēsi sunt in nichilū. **S**i em̄ deus vītā ē.
ē. quidq; contrariū vītati est. mendaciū et
nichilū nōiatur. **I**tem in ps̄ **xl̄o** **D**at escam
esurientibz. **D**ucas aliquis qd panē celestem
de mysteriis dicit. **E**t h̄m̄c quid accipimus.
q; vere caro xpi est. **C**eterū dicamq; alit. **P**anis
xpi et caro eius. sc̄mo diuīnq; ē et doctrina ce-
lestis. qui anima nostra reficit

29

240

卷之三

40

241

Propter hoc quod
Exemplum
bonum m
plu m
bonum